

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova 5

1000 Ljubljana

Gp.mz@gov.si

Številka: 0071-1/2011

Ljubljana, dne 13.5.2015

EVA 2014-2711-0002

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025 – predlog za obravnavo – novo gradivo št. 3

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 30. člena Zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne .... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025 in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Darko Kraševac,
generalni sekretar

Priloga: besedilo Resolucije o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za zdravje, Štefanova 5, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 22, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za infrastrukturo, Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za obrambo, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana,

- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Kotnikov 5, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska 47, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za javno upravo, Služba za lokalno samoupravo, Tržaška 21, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za notranje zadeve, Štefanova 2, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana,
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana,
- Služba Vlade RS za zakonodajo, Mestni trg 4, 1000 Ljubljana.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Mojca Gobec, generalna direktorica, Direktorat za javno zdravje
Dr. Marjeta Recek, sekretarka, vodja Sektorja za obvladovanje nalezljivih bolezni, hrano in okolje

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Dr. Mojca Gabrijelčič Blenkuš in sodelavci Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki so svojo nalogo opravili v okviru izvajanja javne službe

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

Milojka Kolar Celarc, ministrica
Mag. Nina Pirnat, državna sekretarka
Mojca Gobec, generalna direktorica, Direktorat za javno zdravje
Mojca Grabar, vodja pravne službe

5. Kratek povzetek gradiva:

Sprejem Resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025 določa Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilii (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04- ZdZPZ). Z njo Državni Zbor RS določi javni interes v izvajanju programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje s tem, da:

- potrdi poslanstvo, temeljne cilje glede prehrane in telesne dejavnosti za zdravje,
- potrdi prednostna področja delovanja,
- opredeli naloge in aktivnosti, potrebne za izvedbo nacionalnega programa,
- potrdi, da se obseg izvedenih aktivnosti določi za vsako proračunsko obdobje posebej in prilagodi finančnim zmožnostim države.

Skladno s tem smo v pripravi Resolucije upoštevali izhodišča naslednjih dokumentov:

- Globalne strategije Svetovne zdravstvene organizacije o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje (WHA57.17),
- EU Akcijski načrt za obvladovanje debelosti v otroštvu 2014-2020, - del Evropske strategije o prehrani, prekomerni telesni masi in z debelostjo povezanimi zdravstvenimi izidi (2007)
- Zaključke Sveta Evrope na področju zdravega življenjskega sloga izobraževanja, informiranja in komunikacije (UL EU, 2004/C 22/01),
- Sklepe Sveta Evrope na področju promocije zdravja srca (9627/04),
- Evropsko listino Svetovne zdravstvene organizacije o preprečevanju debelosti (WHO European Charter on Counteracting obesity, 2006)
- Dunajsko deklaracijo o prehrani in nenalezljivih bolezni v povezavi z Health 2020 (2013)
- PRIPOROČILO SVETA z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih
- Izbira hrane, prehrane in preprečevanje kroničnih bolezni (WHO Technical Report Series, No. 916).

Prikazana je analiza stanja in breme bolezni, povezanih z nezdravim prehranjevanjem in nezadostno telesno o dejavnostjo za zdravje v Sloveniji, ter področje dejavnikov tveganja za razvoj debelosti in kroničnih nenalezljivih bolezni.

Opisana so priporočila in smernice z mednarodno strokovno veljavo na področju zdravega prehranjevanje in telesne dejavnosti za zdravje.

Opredeljeni so naslednji dolgoročni oziroma strateški cilji na področju prehrane in telesne dejavnosti za zdravje:

- zmanjšati delež prebivalcev s čezmerno telesno maso in debelih;
- zmanjšati delež prebivalcev, ki so telesno nedejavni;
- povečati delež dojenih otrok;
- zmanjšati delež podhranjenih in funkcionalno manj zmožnih starejših ter bolnikov;
- povečati delež tistih, ki vsakodnevno zajtrkujejo;
- povečati uživanje zelenjave in sadja;
- zmanjšati vnos nasičenih maščob, sladkorja in soli;
- zmanjšati vsebnost transmaščob v živilih.

Izvajanje nacionalnega programa zahteva medsektorski in interdisciplinarni pristop, kar pomeni, da se bo program izvajal v sodelovanju resornih politik in bo podpiral tudi ukrepe drugih resorjev kot npr:

- ukrepi kmetijske politike, naravnani k povečani lokalni trajnostni oskrbi in zagotavljanju samooskrbe ter povečevanju deleža kakovostnih ekološko pridelanih živil,
- ukrepi Nacionalnega programa športa,
- ukrepi, usmerjeni v trajnostni razvoj in trajnostno mobilnost,
- ukrepi, ki podpirajo socialno podjetništvo,
- ukrepi za razvoj turizma za Slovenijo kot odlično, zeleno, aktivno in zdravo destinacijo,
- ukrepi, ki podpirajo varnost in zdravje pri delu,
- ukrepi, ki podpirajo zdravju prijazno okolje,
- ukrepi za zmanjševanje administrativnih bremen javnih naročil.

Ključna nosilna ministrstva v izvajanju nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, ki so navedena tudi v Resoluciji, so:

- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za kulturo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za obrambo.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE

d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	/	+ 1.000.000	+1.500.000	+1.500.000
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov	/			
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za zdravje	2711-11-0009 Varovanje in krepitev zdravja	PP 7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja	100.450 EUR	
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	NRP 2330-13-0018 - Tradicionalni slovenski zajtrk	147310: Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov	10.000 EUR	130.000 EUR
	NRP 2330-14-0015: Shema šolskega sadja in zelenjave (šolsko leto 2014/2015)	140035: Šolsko sadje - 14-20 – EU	775.718 EUR	841.039 EUR
		140036: Šolsko sadje - 14-20 - slovenska udeležba	251.369 EUR	272.687 EUR
	NRP 2330-14-0020- Stabilizacija trga 14-20	140030 Ukrepi za stabilizacijo trga 14-20	16.000 EUR	16.000 EUR
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Subvencionirana prehrana v vzgojno-izobraževalnih zavodih	PP 152710 Regresirana prehrana učencev	20.846.066 EUR	20.846.066 EUR

		PP 863810 Regresirana prehrana dijakov	9.971.183 EUR	9.971.183 EUR
	Prostočasna športna vzgoja otrok in mladostnikov (program "Zdrav življenjski slog")	PP 140104 Socialne kompetence s športom ESS-07-113-EU- dodatne pravice	1.379.196 EUR evropska sredstva	
		PP 140105 Socialne kompetence s športom ESS-07-13- slovenska udeležba- dodatne pravice	243.387 EUR nacionalni proračun	
	Šport otrok in mladine ter rekreacija			
	Interesne dejavnosti študentov			
	Subvencionirana prehrana študentov	PP 561910 Šport otrok in mladine ter športna rekreacija	3.667.772 EUR (za leto 2015)	
	51.307.439	Ukrep 3211-11- 0006 - sofinanciranje interesne dejavnosti študentov; PP 574310 - interesna dejavnost študentov	46.298 EUR (leto 2015)	
Ministrstvo za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti	51.307.439	PP 5629 - Subvencioniranje študentske prehrane	14.000.000 EUR	
SKUPAJ			Šifra in naziv ukrepa, projekta	33.676.975
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				

Ime proračunskega uporabnika		Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ			Znesek za tekoče leto (t)	

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki		Znesek za t + 1
Izvajanje dejavnosti iz Nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje na dolgi rok pomeni razbremenitev zdravstvenega sistema.		
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

Vrednotenje preteklega nacionalnega programa prehranske politike je pokazalo, da je večina deležnikov zaznala pomanjkanje finančnih virov za izvajanje. Še posebej so bili nezadostni viri iz proračunskih sredstev Ministrstva za zdravje, zato je za uspešno izvajanje Nacionalnega programa prehrane in telesne dejavnosti za zdravje 2015–2025 potrebno zagotoviti povečanje teh sredstev.

Za izvajanje ukrepov in aktivnosti nacionalnega programa je potrebno zagotoviti dodatna sredstva v proračunu ministrstva za zdravje, saj sedanji obseg sredstev za doseganje ambicioznih ciljev resolucije in dodane vrednosti nikakor na zadošča.

zdravje na dolgi rok pomeni razbremenitev zdravstvenega sistema.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Del ukrepov nacionalnega programa se bo izvajalo v okviru že načrtovanih aktivnosti in finančnih sredstev v proračunu 2015 v okviru finančnih načrtov Ministrstva za zdravje, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Z učinkovitimi ukrepi za krepitev in ohranjanje zdravja bomo lahko bolje obvladovali breme kroničnih bolezni v dolgoživih družbah. Nezdravo prehranjevanje in premalo telesne dejavnosti namreč pomembno prispevata k bremenu kroničnih nenalezljivih bolezni ter k stroškom zdravstvenih blagajn. Podatki na ravni EU kažejo, da predstavljajo stroški bolezni povezanih z debelostjo približno 7% sredstev (to je pribl. 100 mrd EUR v državah članicah EU) od vseh izdatkov za zdravstveno oskrbo, ob tem da k tej številki niso vključeni posredni stroški, ki se nanašajo na slabšo produktivnost zaradi zdravstvenih težav in prezgodnje smrtnosti. V Sloveniji ocenjujemo, da neposredni stroški zdravstvene oskrbe zgolj sladkorne bolezni, ki jo ima približno 7% ljudi v Sloveniji, znašajo najmanj 114,3 milijona EUR na leto. V primeru, da ne bomo učinkovito ukrepali se bo število obolelih vsako leto povečalo za približno 3 % in s tem povezani stroški.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /	DA
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Datum objave: 25.2.2015 V razpravo so bili vključeni: <ul style="list-style-type: none"> – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti, – občine in združenja občin Mnenja, predlogi in pripombe so podali: <ul style="list-style-type: none"> – nevladne organizacije, Gospodarska zbornica Slovenije, Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, Nacionalna mreža NVO - 25x25, Zveza potrošnikov Slovenije, Trgovinska zbornica, – predstavniki strokovne javnosti, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za vede o zdravju, Univerza na Primorskem, Fakulteta za zdravstvo, Jesenice, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Zavod RS za šolstvo, Slovensko zdravniško društvo, Slovensko združenje za klinično prehrano, Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov, Splošna bolnišnica Novo mesto, ZD Gornja Radgona, Zveza društev športnih pedagogov – predstavniki zainteresirane javnosti, Zveza za šport otrok in mladine Unicef Slovenija Center za zdravje in razvoj Slovenska oglaševalska zbornica – občine in združenja občin se na javno razpravo niso odzvale, Upoštevani so bili: <ul style="list-style-type: none"> – večinoma, Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, Nismo upoštevali predlogov: <ul style="list-style-type: none"> - ki bi posegali v kurikulum OŠ (smisel nacionalnega programa ni poseganje v kurikulum), - predlogov, ki jih brez predhodnega pilotnega preskusa na širšem območju, ni mogoče vključiti v obstoječi sistem javnega zdravstva, - predlogov, ki so se nanašali na postavitve standardov in normativov (ti se za različna področja zelo razlikujejo in nacionalni program kot strateški dokument temu ni namenjen), - popolne prepovedi trženja živil v šolskem prostoru in okolju, saj bi bil s tem tudi 	DA

<p>ogroženo izvajanje Sheme šolskega sadja in zelenjave v OŠ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - drugih konkretnih predlogov izvedbene ravni <p>Predlogov in pripomb, ki so bile preveč konkretne za raven nacionalnega programa ni bilo možno upoštevati, pač pa bodo služile kot podlaga za pripravo konkretnih izvedbenih Akcijskih načrtov.</p> <p>Poročilo je bilo dano na splet ministrstva 23. 3. 2015.</p>	
<p>9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	<p>DA</p>
<p>10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	<p>DA</p>

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

**PREDLOG
(EVA 2014-2711-0002)**

Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025